

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Vándor Kálmán*

Cím: *A bazilika apátplébánosa nyilatkozik az Ujságnak a tarthatatlan állapotokról.*

Forrás: *Az Ujság*

Bm

(Hely)

1924. 9. 13.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

726.5

Hely

Szt. Gáspár Bazilika

Idő

"1924"

Személy

Helyszám

A Bazilika apátplébánosa nyilatkozik Az Ujság-nak a tarthatatlan állapotokról.

Mindenben megerősíti adatainkat. — A Bazilika művészi berendezését sem fejezték még be. — Bizik abban, hogy a főváros segít.

Mit mond Kovács Kálmán dr. Az Ujság cikkéről.

A lipótvárosi Bazilika romlásáról írott cikkünk a maga sivár valóságában *elsőnek* tárta a nyilvánosság elé azokat a tarthatatlan állapotokat, melyek közé *bűnös nemtörődomséggel* sodorta ezt a nemzeti kincsét a hivatalos főváros. Cikkünk nem szépitett, hanem az operatőr *kegyellen, de életmentő késével* nyúlt ehhez a rejtett sebhez, mely enélkül talán a biztos pusztulásba vitte volna ezt a műremeket.

Az Ujság cikke országszerte a legnagyobb felháborodást váltotta ki azok ellen, akik a forradalmak után hivatalos pozícióban szűkmarku elbánással, rövidlátó gondolkozással nemcsak a legpompásabb katolikus templomot, nemcsak a műremeket, de Csonkamagyarország egy legnagyszerűbb ékességét a mai botrányos viszonyok közé sodorták.

Kovács Kálmán dr., a Lipótváros apátplébánosa vérző szívvel nézte ezt a pusztulást és nap-nap után *ujabb és ujabb kéréseket küldött a fővárosnak, amelyekben segítségért esedezett.* A kérvények nem értek el eredményt. Némelyiket elutasították,

a legtöbb kérvényt azonban a főváros még csak válaszra sem méltatta.

Ez érlelte meg Kovács Kálmán doktorban azt az elhatározást, hogy elhárít magától minden felelősséget.

A Bazilika apátplébánosa nem írhatja, hogy az ő nevéhez fűződjék a Bazilika tönkretétele!

Ma felkerestem hivatalos helyiségében Kovács Kálmán doktort, aki a következőket mondotta:

— *Én nem kerestem a nyilvánosságot, —* mondotta az apátplébános — *én abban bízom és bizom még ma is, hogy a segítség nem maradhat el. Ha azonban már megirták a dolgot, nem tehetek mást, mint hogy elismerjem, hogy sajnós, amit megirtak a Bazilika állapotáról, az igaz.*

— *Nagyon hálás vagyok önöknek ezért az előkelő tónusban megírt, tárgyilagos, becsületes cikkért.* Mondhatom, *százan és százan jöttek hozzám Az Ujsággal a kezükben, mely végre feltárta ezt a fájdalmas sebet. Nemcsak az én hiveim, de az egész Magyarország érdeke, hogy ezek a dolgok megváltozzanak, hiszen a Bazilika közkincs. Én csak köszönettel adózhatom ezért a cikkért. Így tovább nem maradhat. A Bazilika kultúrtenyező, dokumentuma felett művészetünknek. Ezt meg kell védelmeznünk tehát, mint kultúrfejlényünk egyik eklatáns bizonyítékát. Még egyszer csak hangsúlyozhatom:*

minden szó úgy igaz, ahogyan ön Az Ujságban megírta.

— *Főtisztelendőséged tehát tényleg elhárít magától minden felelősséget?*

— *Ezt kell tennem. Én mindent elköttem, hogy ezek az állapotok be ne következzenek. Sajnos, instanciáimnak eredménye nem lett s így jutottak idáig a dolgok. A közönség azt mondhatja, micsoda plébános az, akinek a temploma így tönkremehet. Én ezt a vádat nem viselhetem el, tehát elhárítottam személyemről a felelősséget.*

— *Es főtisztelendőséged a már megirt anomáliákon kívül más leromlást nem tapasztalt?*

— *Önök mindent megirtak. Ami ezen felül van, az nem annyira leromlás, mint inkább hiányosság. A Bazilika művészi kiépítése még nem nyert befejezést. Így a keresztoltáron még üres fülkék vannak. Kettőbe tudunk elhelyezni szobrot. Egyiket Ófelsége Ferenc József adományozta, a másikat a főváros. Kettő azonban még mindig üres és bizony erősen lerontja az oltár művészi harmóniáját. Azonkívül a szentély is hiányos. Egyszerű zsinór választja el a hajótól, holott oda művészi rácsot kellene állíttatni. De ez kevésbé fontos. Erre nincs ma pénz. Most elsősorban a romlásnak indult részeket kell megreparálni és azt kell megakadályozni, hogy az idei tél még jobban ruinálja a Bazilikát.*

Ezekon kívül még valami van:

a kereszthajó kupoláját közönséges kátrány-papír fedi hat esztendő óta.

— *Ez sem maradhat így, főtisztelendő uram!*

— *Igaz. De hát ez is azok közé a dolgok közé tartozik, amelyekkel szívesen várok, ha elérhetem azt, hogy kapok az idén elég tüzelőt s így utját állhatom ennek a bomlási folyamatnak. Olyan csekélység az egész. Be kell tartani az eredeti rendelkezéseket, be kell látni, hogy kilencven métermázsa rossz szén helyett 560 métermázsa kokszt kell a Bazilika megmentéséhez.*

Es reméli főtisztelendőséged, hogy a főváros teszi kötelességét?

— Nem merem hinni, hogy látva az eddigi romlást, ne intézkedjenek.

Kovács Kálmán dr. apátplébános tehát mindenben megerősítette azokat az adatokat, amelyeket Az Ujság tárt a nyilvánosság ítélőszéke elé.

Tehát tény az, hogy a hivatalos főváros levette kegyuri kezét arról a kulturdokumentumról, mely négy évtizeden át épült, hogy minél tökéletesebb lehessen. Engedi, hogy negyven év munkája négy év alatt semmibe vesszen. Mi azonban reméljük, hogy amit eddig elmulasztottak, azt Ripka Ferenc dr., a főváros új kormánybiztosa, egyetlen tollvonással helyreépítteti és a Bazilika papja ismét vállaira veheti a felelősséget, melyet megrendülten háritott el személyéről.

Vándor Kálmán.